

for sit eget Liv og Velfærd tror sig foranlediget eller nødsaget til at svare: En Forsvarer behøver jeg ikke, Deres Højvelbaarenhed! jeg er meget glad ved at være i Deres gode Hænder. Jeg mener, at der kan være Tilfælde, forhaabentlig meget faa Tilfælde, hvor det vil være nødvendigt at udelukke Offentligheden. Sager kunne dreje sig om saa intime Ting, kunne være, hvad man kalder, af en saa interessant Natur, at det vilde være urigtigt at lade Offentligheden faa Indblik deri. Der er i Lovforslaget paakaldt Sædelighedens Interesse, og vi kunde jo godt kalde det saa, men jeg vil sige: lad os ikke sætte Sædelighedens Interesser op imod Retsplejens Interesser, naar vi skulle til at indføre en idealere Retsorden. Jeg for mit Vedkommende ønsker ikke at skaffe vore Domstole „Vigilia“ og andre dertil egnede Institutioner paa Halsen til Mistænkeliggørelse af deres Færd. Lad os altsaa sige, at der ligesom nu vil kunne ske Udelukkelse af Offentligheden, naar det maatte være i Sædelighedens Interesse; men Udelukkelse af Offentligheden maa, som jeg sagde, aldrig gaa saa vidt, at Forsvareren ikke kan være til Stede; Forsvareren maa og bør være den Anklagedes Følgesvend, hvad enten Sædeligheden tager mere eller mindre Skade deraf. Individets Ret staar dog over disse Sædelighedsfordringer, som i Virkeligheden ikke kunne være andet end forlorne Sædelighedsfordringer, naar Forhandlingerne for en Ret ske for at skaffe Sandhed for Dagen, ske i Samfundets Interesse og ske paa den alvorlige og værdige Maade, som det ligger i Dommerens Haand at føre dem. — Men Forslaget, som foreligger her, indskrænker jo Offentligheden paa et andet vigtigt Punkt. Det er, naar man mener, at der kan være Fare for den offentlige Orden. Den offentlige Orden! Maa jeg spørge om: hvad er den offentlige Orden? Der kommer jeg atter tilbage til Franskmændens Kat, hvorfor siger man det ikke ligefrem? Jeg kan kun tænke mig, naar det forstås rigtig, at dermed kan menes, at Tilhørerne i Salen gøre Optøjer. Men Danmarks Rigsdag har dog lige siden 1849 holdt sine Forhandlinger for aabne Døre, undtagen naar der netop foreligger Forslag enten af privat Rigsdagsnatur eller Forslag, som vedrøre vore internationale Forhold, som skulde holdes hemmelige. Vi have jo aldrig mærket Gener af, at Offentligheden overværer vore Forhandlinger. Er der en eller anden Tilhører, der støjer og ikke vil forholde sig rolig, saaledes at han derved krænker

Rigsdagens Værdighed, bliver han kaldt til Orden af vor agtpaaagivende Formand, og vil han ikke være skikkelig, bliver han sat ud, og ville alle Tilhørere ikke respektere Tingets Værdighed, blive alle Tilhørerne satte ud. Hvorfor kan det ikke siges paa samme Maade rent og klart i Lovforslaget, at hvis Tilhørerne krænke Rettens Værdighed ved støjende Adfærd eller paa anden Maade, kunne de vises ud af Retten? Men hvorfor skulle de Tilhørere, der sidde rolig, vises ud af Hensyn til den offentlige Orden? Den offentlige Orden — det kan være hvor som helst, henne paa Hjørnet af Pilestræde f. Eks., hvad kommer det Retten ved, naar Retten holdes i Bredgade? Lad os sige ligefrem, hvad vi mene: Hvis vi indføre en Bestemmelse om, at alle Tilhørerne kunne vises ud, at Offentligheden kan udelukkes fra Retsforhandlingerne, naar den offentlige Orden kræver det, saa kan jeg forsikre Dem om, mine ærede Kolleger, at hvis vi havde faaet Retsreformen i 70erne, vilde for ikke saa mange Aar tilbage den offentlige Orden i mange Sager og netop i mange af de Sager, som laa Befolkningen allermost paa Hjerte, have krævet, at Forhandlingerne vare førte for lukkede Døre.

Det var, hvad jeg har at bemærke til Offentligheden i § 74. At der kan være meget mere at bemærke dertil, nærer jeg ingen Tvivl om, ligesom jeg i det hele beder ærede Medlemmer bemærke, at ved et saa stort Stof som dette forekommer det mig, da jeg ikke har siddet i Kommissionen og ikke paa anden Maade end de øvrige Medlemmer af dette Ting har haft speciel Lejlighed til at sætte mig ind i Forslagene, umuligt her under denne Sags 1ste Behandling at komme saadan ind paa Detailler, at man kan give en virkelig udtømmende Kritik eller udtømmende kan motivere sin egen Mening og Stilling til de enkelte Paragraffer. Jeg anser det for umuligt, og selv om det var muligt, vilde det være saa vidtløftigt, at det ikke vilde være paa sin Plads her under 1ste Behandling. Hvad jeg siger her, bliver altsaa et rent skitsemaessig udtalt Skøn over min egen Mening og min egen Stilling til Lovforslagets store Hovedprincipper, tagne i deres Forhold til Grundlovens Paragraffer. — Grundlovens § 74 kræver foruden Offentlighed tillige Mundtlighed, der skal gennemføres saa snart og saa vidt som muligt. Med Mundtligheden har jo det foreliggende Lovforslag været ganske heldigt. Det har været ganske heldigt derved, at Mundtligheden er — lad os tage